

כלי מחקר זה נלקח מתוך **מאגר כלי המחקר** של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות והסובבים אותם.

כלי המחקר הינם גרסאות אשר נעשה בהן שימוש על ידי החוקרים עצמם ולכן יתכנו אי התאמות בין פרטי הכלי המקורי לבין הפרטים המתוארים במאגר.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

ניתוח כלי מחקר

שם כלי המחקר

מתודולוגיה איכותנית – ריאיון חצי מובנה בעזרת מדריך ריאיון (המדריך לריאיון נבנה על סמך ראיונות גישוש עם שני צמדים – האפטרופוס והאדם שמונה לו אפטרופוס).

שנה ומחבר

פוחת (בעברית) בשנת: 2023, על ידי: דורי ריבקין בהנחייתה של: פרופ' אריה רימרמן.

מטרת כלי המחקר

לבחון את השקפותיהם של צמדים של אפטרופוסים ואנשים שמונה להם אפטרופוס בנוגע לאפטרופוסות עצמה ובנוגע ליחסי הגומלין ביניהם בקבלת החלטות שנעשית במסגרתה. נוסף על כך לבחון את הביטוי של שני מושגים תיאורטיים: את השקפת האפטרופוס בנוגע ל"היות אדם" של מי שהוא מונה לו לאפטרופוס, ואת ההגדרה העצמית של האדם, כפי שחווים אותה הלכה למעשה האפטרופוס והאדם עצמו.

סוג כלי המחקר

ראיונות

אוכלוסיית היעד

צמדים של אפטרופוס ואדם שמונה לו אפטרופוס.

אופי הדיווח

ראיונות

מבנה כלי המחקר

כל ריאיון היה מלווה במדריך לריאיון - המדריך שימש בסיס לריאיון חצי מובנה, והמראיינת השתמשה בו מבלי להיצמד בנוקשות לשאלות.

סוג סולם המדידה

שאלות פתוחות

סוג הפריטים בכלי המחקר

שאלות פתוחות

אורך כלי המחקר

במדריך לריאיון עם האפטרופוס יש כ- 8 שאלות. מדריך לריאיון עם האדם שמונה לו אפטרופוס יש כ-40 שאלות.

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי

1. החיים בהסדר האפוטרופסות של קרובי משפחה, כפי שנתפסים על ידי אנשים עם מוגבלות ואפוטרופסיהם: יחסי גומלין בקבלת החלטות, תפיסת "היות אדם" (personhood) "והגדרה עצמית".

2023, דורי ריבקין בהנחייתה של: פרופ' אריה רימרמן, אוניברסיטת חיפה.

מק"ט מס' 890-186-2019 [קישור לפריט באתר קרן שלם](#)<

לשימוש פנימי – מיקום במאגר כלי המחקר של הקרן

כלי מחקר < היבטים משפחתיים < עמדות ומעורבות הורים < מדריך לריאיון עם האפוטרופוס.

כלי מחקר < כלי מחקר המותאמים לאדם עם משה < היבטים רגשיים < דימוי עצמי וחוסן < המותאמים לאדם עם משה < מדריך לריאיון עם האדם שמונה לו אפוטרופוס.

קישורים שימושיים

[למאגר מחקרי הקרן](#)<

[למאגר כלי המחקר באתר הקרן](#)<

מדריכי ראיונות לאפוטרופוסים ולאנשים עם המוגבלות

(ריבקיין, 2019)

מדריך לריאיון עם האפוטרופוס

1. מדריך לריאיון עם האפוטרופוס

פתיחה:

שלום, המחקר הזה עוסק באנשים שיש להם אפוטרופוס, ובדרך שבו האפוטרופוס ואדם שמונה לו אפוטרופוס. בריאיון הזה ארצה לשאול אותך על ההתנהלות ועל היחסים בינך לבין X. חשוב לי לשמוע על החוויה האישית שלך. אין תשובות נכונות ולא נכונות.

1. ספר לי על X

2. איך הגעת להיות אפוטרופוס שלו?

3. מדוע הוא זקוק לאפוטרופוס?

4. באילו נושאים אתה עוזר לו להחליט, או מחליט בשבילו, ובאלו נושאים הוא מחליט לבד?

5. האם קרה שלא הסכמתם באיזשהו עניין? תספר לי מה קרה

אני רוצה לשאול לגבי כמה נושאים ספציפיים, למשל כסף והוצאות.

1. איך מתנהלים הדברים בקשר לכסף של X?

2. ספר על התלבטות שהיתה לך לגבי כסף שלו

3. האם קרה שלא הסכמתם לגבי כסף או משהו שהוא רצה לקנות. מה קרה?

שאלות אלה יישאלו גם לגבי נושאים אחרים רלוונטיים לאותו אדם – תעסוקה, מגורים, חברים,

זוגיות, פנאי.

מדריך לריאיון עם האדם שמונה לו אפוטרופוס

קוראים לי דורי. אני לומדת באוניברסיטה, ואני עושה מחקר בשביל הלימודים שלי באוניברסיטה. במחקר רוצים לענות על שאלה בנושא מסוים. המחקר שלי הוא בנושא של אנשים שיש להם אפוטרופוס. אני רוצה להבין איך הם והאפוטרופוס מסתדרים ומחליטים כל מיני דברים. לכן אני מראינת הרבה אנשים שיש להם אפוטרופוס. אפשר להתחיל?

הערה – נוסח וסדר השאלות הינו בסיס לשינויים לכיוון פשוט יותר או מורכב יותר על פי היכולות של המראיין. כמו כן, השאלות מותאמות לסיטואציה ולתשובות.

א. שאלות לצורך יצירת היכרות בסיסית

1. בן/בת כמה את/ה?
2. איפה את/ה גר/ה?
3. עם מי אתה גר/ה?
4. מי האנשים במשפחה שלך?
5. מה אתה עושה במהלך היום? מה אתה עושה אחרי הצהריים? בערב?
6. איזה דברים אתה אוהב לעשות?

ב. שאלות מפורטות ביחס לתחומי חיים עיקריים

1. תעסוקה (או מסגרת אחרת / או היעדר מסגרת) – דוגמה מפורטת:
    - מה אתה עושה במשך היום? תספר לי איך היום שלך מתחיל ומה אתה עושה בבוקר, ומה אחר כך. איך אתה מגיע לשם? מה אתה עושה שם?
    - האם אתה אוהב לעבוד? מה אתה אוהב לעשות שם? האם יש דברים שאתה פחות אוהב שם? אילו דברים? האם ניסית לעשות משהו בקשר לדברים שאתה פחות אוהב? מה? האם דיברת על זה עם האפוטרופוס? מה הוא אמר או עשה?
    - איך התחלת לעבוד במקום הזה? מי החליט שאתה תעבוד שם? האם שאלו אותך אם אתה רוצה? מה אמרת? האם האפוטרופוס רוצה שתעבוד שם? האם אתה כל הזמן עושה את אותה עבודה או ששינית? למה שינית? מי החליט שתשנה?
    - האם רצית פעם לעזוב או לעבור לעבודה אחרת? מה עשית בקשר לזה? האם דיברת על זה עם האפוטרופוס? ספר לי מה קרה. מה אמרת לו? מה הוא ענה? מה קרה? האם דיברת על זה עם מישהו אחר? מה קרה?
    - קרה לך שהיתה לך בעיה בעבודה? מה עשית? האם האפוטרופוס עזר לך עם משהו שקשור לעבודה? מה קרה? מה הוא עשה? מה אתה עשית? איך זה נגמר?
    - האם קרה שאתה והאפוטרופוס לא הסכמתם לגבי משהו שקשור לעבודה? מה קרה? מה עשה כל אחד? איך זה נגמר?
- באופן דומה אשאל שאלות לגבי התפקיד של האפוטרופוס ושל האדם ועל אופן קבלת החלטות והתמודדות בתחומים הבאים:

2. מסגרת מגורים נוכחית (וכן רצונות לגבי מעבר למסגרת אחרת)

3. כסף וקניות
4. חברים ויחסים זוגיים
5. פעילות פנאי וחופשות
6. בריאות וטיפול רפואי (כולל הרגלי אכילה, פעילות גופנית, עישון תרופות, תרופות פסיכיאטריות)
7. תוכניות לעתיד

ג. שאלות על היחסים עם האפטרופוס

1. איך אתה ו-X מסתדרים?
2. יש דברים שאתה אוהב לעשות איתו? מה?
3. יש דברים שאתה עושה שמשמחים אותו או עוזרים לו?
4. יש דברים שהוא עושה עוזה שמשמחים אותך או עוזרים לך?
5. יש דברים שהוא עושה שמפריעים לך?
6. יש דברים שאתה עושה שמפריעים לו?

ד. שאלות על האפטרופסות

1. מה התפקיד של X בתור אפטרופוס שלך?
2. למה יש לך אפטרופוס?
3. מה טוב בזה שיש לך אפטרופוס?
4. האם יש משהו לא טוב בזה שיש לך אפטרופוס?
5. האם אתה חושב שאתה צריך אפטרופוס? למה?
6. באיזה דברים הוא עוזר לך להחליט, או מחליט בשבילך, ובאלו נושאים אתה מחליט לבד?
7. האם קרה שלא הסכמתם באיזה שהוא עניין? תספר לי מה קרה?
8. האם זה טוב ש-X הוא האפטרופוס שלך או שהיה יותר טוב שמישהו אחר יהיה? למה?
9. היית רוצה שיהיה לך אפטרופוס אחר אם X יהיה מאוד זקן ולא יוכל לעשות את זה? מי? למה?